

Lerroon gainean, Katerin Artola dantzaria Oiartzungo plazan. Alboko orrialdean, Ordiziako txapelketan parte hartzen.

IKORKOTX-ORDIZIAKO UDALA

infraganti

KATERIN ARTOLA

Euskadiko Aurreku Txapelketa Nagusiko txapela jantzi zuen Ordizian pasa den larunbatean, aurrenekoz partaidetza mistoa izan duen edizioan. Pozik dago oiartzuar gaztea, gogor lan egin baitu horra iristeko, askok uste baino gogorrago: «Niretzat dantza kirola da, edozein kirol bezain exigentea delako fisikoki eta psikologikoki».

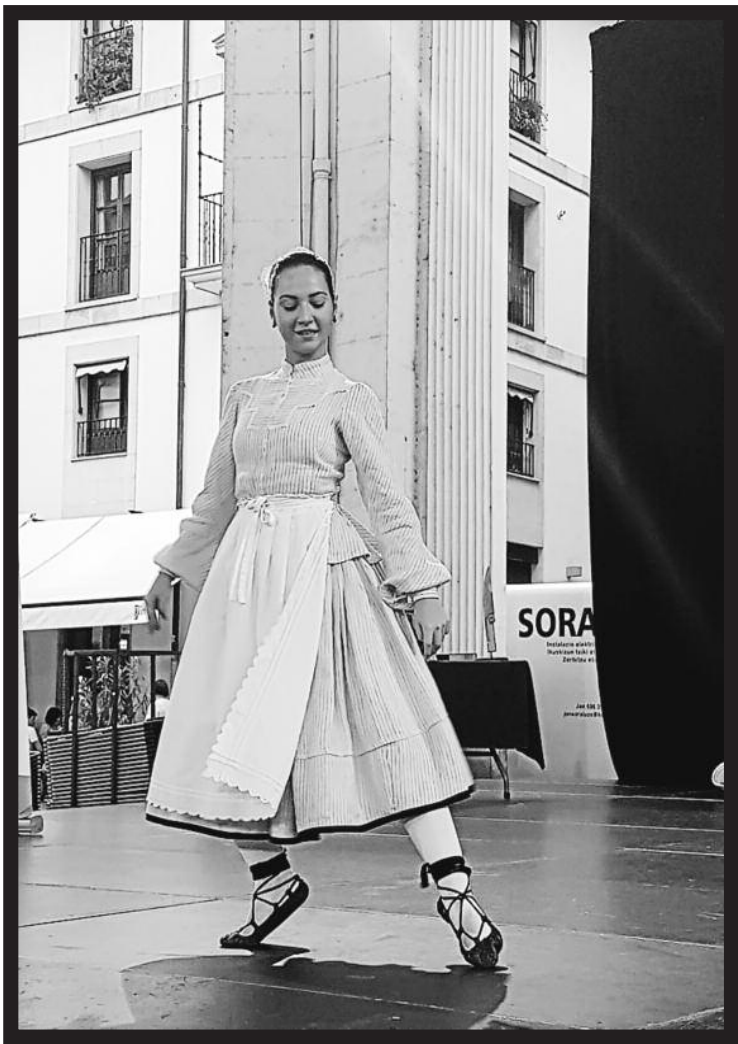
Ume-umetatik dago Katerin Artola Telleria (Oiartzun, 2001) dantzari lotua. Oiartzunen hasi zen lehen pausoak ematen, baina Lezora egin zuen salto ondoren, Lurdes Esnaola dan-

tzari eta jostunaren ondora. Azken urteak Esnaolarekin trebatzen eman ditu eta pasa den asteburuan, Ordizian, Euskadiko Aurreku Txapelketa Nagusiko txapela jantzi zuen. Aurten lehen aldiz, gipuzkoar erara dantzatutako Euskadiko Aurreku eta Soinu Zahar txapelketak bateratu egin dira,

eta partaidetza mistoa izan du txapelketak. Orain artean gizonetzkoak alde batetik eta emakumeak bestetik lehiatzen ziren. Hiru izan ziren dantzari bakoitzak dantzatu beharreko dantzak; desafioa, soinu zahar bat eta zortzikoa. Txapelketa mistoa izan den lehen urtean txapela jantzi

izana oso berezia izan da oiartzuar gaztearentzat. «Oso pozik nago. Ordiziako txapelketa berezia da, oihartzun handia dauka. Eta mistoa izan den lehen urtean txapela jantzeak sekulako ilusioa egiten dit», kontatu du. Astea berezi joan zaio, eskolara buelta eta komunikabideekin egotea egokitu baitzaio. Baina ez du irribarrea galtzen. «Aste honetan ez naiz entrenatzen ari. Atsedean hartu dut. Azken hilabetea gogorra izan da, ordu asko eta asko eman ditut entrenatzen, baina merezi izan du. Gainera, Lurdes min hartuta dago eta bakarrik asko aritu naiz». Ordiziakoa baino astebete lehenago Zarauzko Euskal Asteko Aurreku Txapelketa irabazi zuen, mistoa hori ere. Katerin Artolaren dantzari ibilbidea sariz eta txapelez be-

teta dago, umetatik nabarmendu baita plazetan. Aurreku Txapelketan, adibidez, laugarren txapela du. Aurreko hirurak gazte mailan lortu zituen. Dantzatzeke moduagatik ez ezik, estilismoagatik ere sari dezente lortu ditu, jantzienagatik. Eta horretan ere parte handia dauka Lurdes Esnaolak, berak josten baitizkio dantzarako erabiltzen dituen jantziak. «Ordiziako Aurreku Txapelketa gero eta zailagoa ari da jartzen, gero eta pieza zailagoak eta luzeagoak eskatzen dituzte, dantzaria gehiago luzitzeko eta publikoak gehiago gozatzeko. Horregatik, gero eta lan handiagoa egin behar dugu prestatzen eta entrenatzen. Nik, adibidez, pausoak hobetu eta hobetu aritzeaz gain, dezente lantzen dut forma fisikoa, oso garrantzitsua da-eta. Eta jantziek ere garrantzia dute. Mutilen kasuan, askoz jantzi arinagoak eta sinpleagoak eramaten dituzte. Gure jantziek, berriz, pisu eta bolumen gehiago izaten dute eta horrek zaildu egiten du dantza. Lurdesek sekulako lana egiten du nire jantziak ahalik eta arinenak eta erosoan izan daitezen», kontatu du oiartzuarrek. Ordiziako txapelketa erakusleihen polita da, euskal dantzan aritzen direnek askotan izaten ez dutena. «Dantzaren atzean lan asko dago. Jende askori ez zaio iruditzen, denbora-pasa bat dela uste dute, pausoak jakitearekin nahikoa dela eta ez da horrela. Niretzat dantza kirola da, edozein kirol bezain exigentea delako fisikoki eta psikologikoki». Lehen esan bezala, umetan Oiartzunen hasi zen dantzan. «Une batean sentitu nuen ja ez nuela aurrera egiten eta beharra sentitzen nuen dantzari

LURDES ESNAOLA

DANTZA IRAKASLEA

«Dantzariaren minutu bakoitzaren atzean ordu askotako lana dago»

Lurdes Esnaola dantzariak –txapelketetan aritua eta saritua– jardun du Katerin Artola entrenatzen azken urteotan. Oinkari dantza taldeko irakaslea da eta, horrez gain, Lezon aritzen da dantzariak trebatzen, banaka-banaka. «Niregana etortzen diren dantzari guztiak hartzen ditut. Gogoia eta ilusioa izatea da eskatzen diedan bakarra». Min hartuta dago eta azken hilabeteotan ez da ari dantzariak trebatzen. Baina larunbatean Ordizian izan zen, bere dantzariaren ondoan. «Txapelketaren egunean buruak dauka pisu handiena, burua hotz mantentzen jakiteak».

Zorionak, dagokizun parteagatik.

Oso pozik nago. Katerin oso-oso langilea da eta gogor lan egin du. Txapelketa oso gogorra da, dantzak gero eta luzeagoak direlako. Desafio bat eta soinu zahar bat segidan dantzatu behar dira, minutu eta erdi inguru bakoitza, topera. Ez da dantza ondo egin behar, oso ondo egin behar da eta horretarako sekulako indarra egin behar da. Dantzariaren minutu horren atzean ordu askotako lana dago. Jendea ez da horrekin konturatzen.

Euskal dantzari merezi duen balioa ematen al zaio?

Nire ustez, ez. Azken urteotan euskal dantza denbora-pasa bat balitz bezala hartzen dela iruditzen zait. Garai batean ez zen horrela. Nik ja baditut urte batzuk eta lehen dantza aldarrikapen bat zen, sentimendu bat, sustraitutako zerbait... Gaur egun ez zaio balio hori ematen. Eskola askotan, adibidez, eguerdian jartzen dituzte dantza klaseak, orduak betetzeko, eta hor etortzen zaizkizu haurrak sabela bete-bete eginda dantza egitera. Nola egingo dute, ba, ondo? Orokorrean, euskal dantzari ez zaio merezi duen balioa ematen. Kontua ez da bakarrik dantza erakustea edo ikastea, dantzaren bidez

Euskal Herriko kultura ezagutzea baizik. Adibidez, guk Lezon Euskal Herriko inauteri guztiak landu ditugu dantzen bidez. Bai haurrek eta bai gurasoek kultur ondare horren berri jaso dute dantzari esker. Jantziak garbitu eta plantxatu behar izan ez balituzte, jakingo al lukete gurasoek nolakoak ziren jantziak Bizkaian, Gipuzkoan, Araban...?

Txapelketak garrantzitsuak al dira?

Ni txapelketen aldekoa izan naiz beti. Beste kontu bat da txapelketa horiek nola kudeatzen diren. Nabarmena da txapelketetan aritzen diren taldeetan maila askoz hobe dutela. Gainera, dantzariarentzat pizgarri bat da. Futbolean dabilenak astebururo dauka partida. Eta dantza egiten duenak? Entseatu eta entseatu urtean ekitaldi pare bat egiteko... Txapelketan dabilenak uda guztia pasatzen du aureskua eta soinu zaharra entseatzen eta hori amaituta, fandango eta arin-arinarekin hasten da. Guk urte guztia txapelketetan pasatzen dugu eta haurrek pizgarri hori dute. Primeran ikasten dute dantzan. Askotan ikusiak gaude 12 urteko haurrak 18 urtekoak baino askoz hobeto dantzatzen. Lana eginez gero eta dantza seriotasunez hartuz gero, emaitzak etortzen dira.

Txapelketa garai betean, mina hartuta zaude.

Bai, eta sekulako ezusteko polita hartu dut. Laguntza asko izan dut. Pentsa, nire ikasle izandakoak eta nire alaba ari zaizkit laguntzen, beren artean lanak banatuz. Eta haurren finalaren egunean ere nire bi ikasle etorri ziren laguntzera. Lantalde ederra egin dugula konturatu naiz eta pozgarria da hori. Lezon entrenatzeko erabiltzen dugun lokala ere ikasle baten gurasoek uzten digute. Beti nire izena agertzen da, baina atzetik jende asko dago, lantalde oso bat. Denei eskerrak eman beharrean nago.

bezala garatzeko, hazteko. Horregatik joan nintzen Lurdesena Lezora. Gero Villabonako Oinkari taldean ere aritu nintzen, oso gustura, baina azkenean utzi egin behar izan nuen joan-etorrietan denbora asko galtzen nuelako eta ez nintzelako iristen», esan du.

Bereziki dantza tradizionala gustatzen zaio, baina garaikidean ere aritzen da. «Dantza tradizionala gustatzen zait, txikitatik horixe egin dudalako. Tradizionalak exijitzen duen zorrozatasuna gustatzen zait. Baina oinarri tradizionala duen dantza garaikidea ere asko gustatzen zait. Ikasturte honetan zehar, adibidez, Haatik konpainiak Erreterriako Dantzagunean antolatutako egitasmoan parte hartuko dut eta oso kontentu nago. Aiert Beobidek zuzenduko du ikastaroa eta niretzat erronka ederra da».

Horrez gain, Pasai Donibanen dantza klaseak ematen hasiko da haurrei, eta horrek ere ilusioa egiten dio. «Nik irakasle onak izan ditut bidean, ni dantzara lotzen asmatu dutenak. Gustatuko litzaidake nik ere berdina lortzea nire ikasle txikiekin, dantzara gerturatzeko eta dantzara lotzea».

Berak, behintzat, pasioz bizi du. «Nik izugarri gozatzen dut dantza egiten eta txapelketako urduritasun eta estutasun hori asko gustatzen zait. Dantza bakoitzak irauten duen minutu eta erdi hori topera bizi dut. Sentsazio oso berezia da».

Jakitun da bidea ez dela erraza, batez ere norberak ireki behar duelako. «Aurrera begira ikusten ditut aukerak. Iaz, adibidez, epaile hasi nintzen gazte txapelketetan. Izugarri gustatzen zait mundu hau». •

amagoia.mujika@gaur8.info